E. Menne Larsen

Tysk Marinefeltpost i Danmark

1940 - 45

Posthistorisk Forlag
Hobro

E. Menne Larsen

Tysk Marinefeltpost i Danmark

1940 - 45

Posthistorisk Forlag
Hobro

Indholdsfortegnelse:

Forord 3

Kilderne 5

Tysk feltpost. En kort introduktion 7

Den tyske værnemagt i Danmark 12

De tyske feltpostkontorer i Danmark 14

Bestemmelser vedr den tyske feltpost i Danmark ... 16

Numerisk fortegenelse over Marinefeltpostnumre i Danmark ... 17

Kilde- og litteraturoversigt. 36

© E. Menne Larsen, DK 9500 Hobro
All rights reserved.

ISBN 87-980439 - 7-8

Der Herausgeber wünscht, Herrn N. Kannapin und Herrn O. Steckel, beide Itzehoe, zu danken, weil sie durch die Erlaubnis, ihre Forschungsresultate hier zu verwenden, ihr Interesse für die vorliegende Arbeit gezeigt haben.

Ohne diese Freundlichkeit wäre das Resultat nicht so umfangreich und korrekt geworden, wie es jetzt der Fall ist.

Udgiveren ønsker at takke hr N. Kannapin og hr. O. Steckel, begge Itzehoe, for den store imødekommenhed og interesse, som de har vist nærværende arbejde ved at tillade anvendelse af deres forskningsresultater heri.

Uden denne imødekommenhed var resultatet ikke blevet så omfangsrigt og korrekt, som det nu er tilfældet.

Hobro, Danmark. jan 1978

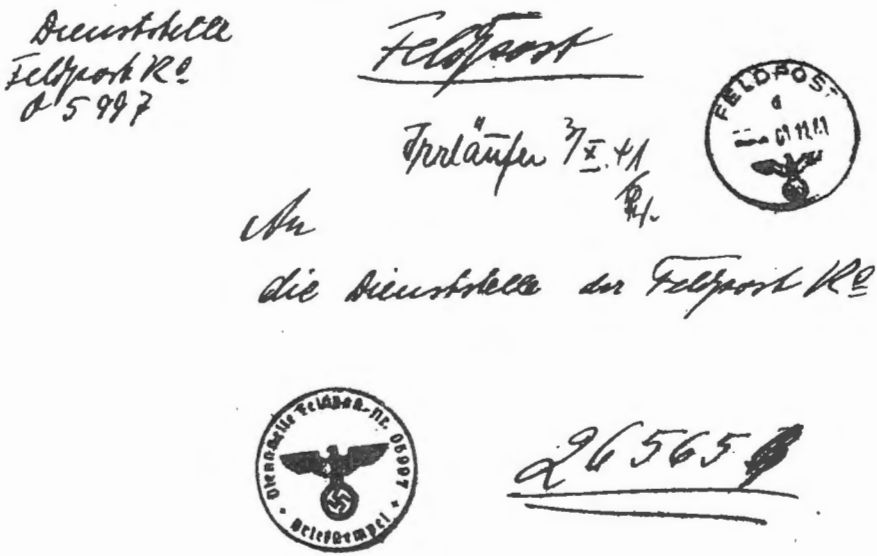
E. Menne Larsen

F.o. Eksempler på Dienststelle stempler m nummeret bortretoucheret.

Samling af posthistorie må gå hånd i hånd med studiet af den post-historiske litteratur og kilderne. Ellers vil man fx ikke kunne tolke det her viste tyske feltpostbrev fra Dienststelle Feldpost Nr. 05997 til Dienststelle 26565. Feltpostnr o5997 var tildelt Inselkommandant BORNHOLM (Rønne). Nr. 26565 tilhørte Marine-Intendantur- Dienststelle Kopenhagen.

Kilderne.

Af grundlæggende betydning for udforskningen af den tyske feltpost under 2 verdenskrig er de feltpostoversigter, som feltposttjenesten benyttede i sit arbejde. Dertil kommer materiale fra Røde Kors og en række andre dokumenter.

En del af dette materiale er blevet udnyttet af de to tyske feltpostforskere, N. Kannapin, og O. Steckel, begge Itzehoe, og publiceret i et par referenceværker der er uundværlige for samlere af tysk marinefeltpost 1939-45.(1)

En kort, men indholdsrig introduktion til emnet gav Clement allerede i 1952 i sin "Kleines Handbuch". Senere er der kommet en række andre værker fx det store, dokumentariske, men noget uoverskuelige og meget krævende værk "Die deutsche Feldpost im Zweiten Weltkrieg" af Bodo Gericke. Ingen der vil sætte sig grundigt ind i emnet, kommer uden om dette arbejde.

En kortere oversigt giver G. Fuchs i sin lille bog om feltposten, der efter en kort indledning om de for-

---

(1) Se litteraturlisten bag i hæftet.

skellige stempler giver en fortegnelse over de tyske feltpostkontorers dæknumre (bedre kendt som Kennnumre), og hvor de har været brugt.

Fra dansk side foreligger der - bortset fra en enkelt artikel -intet om emnet. Der findes næppe heller mange offentligt tilgængelige kilder i Danmark, og det eksisterende brevmateriale er vanskeligt at fortolke. Rigsarkivet har en del kopier og film af tysk arkivmateriale, men det er p.t. klausuleret. Rigtigt udnyttet vil det sikkert kunne give en mængde oplysninger af posthistorisk interesse.

Vil man arbejde med den tyske feltpost i Danmark, må man også skaffe sig viden om hvilke tyske enheder der på et givet tidspunkt var stationeret her i landet. Så vidt vides findes der endnu ikke en sådan ledetråd. Korte oversigter kan findes i lektor H. Kirchhoffs "Oversigt over den tyske værnemagt... i Danmark" som ethvert folkebibliotek kan skaffe fra et af statens biblioteker. Undersøgelsen viser (2) at der ikke skete de store ændringer mellem sept 42 og 1944.

Foruden dette materiale har udgiveren kunnet drage nytte af en afskrift af en af modstandsbevægelsens indberetninger til England om de tyske tropper i Danmark. Dokumentet, der stammer fra tiden omk. 1. maj 45,

---

(2) omtalte arbejde side 36

viser efterretningstjenestens styrke og svaghed.

Kontrol med andre kilder viser, at den havde et vist indblik i, hvilke tyske styrker der befandt sig i Danmark, og til dels hvilke feltpostnumre der blev benyttet - en ikke uvæsentlig detalje i forbindelse med en identifikation af styrkerne. Den tog fejl på visse punkter. Vedrørende Marinen var man i visse områder ganske hæderligt underrettet, i andre ret dårligt. Værre stod det til inden for hærens område. Netop i krigens sidste måneder skete der store forskydninger. Det lykkedes ikke modstandsbesvægelsen at holde sig a jour med denne udvikling.

Den tyske feltpost. En kort introduktion.

Den tyske feltpost blev mobiliseret i slutningen af august 1939 og begyndte sit arbejde den 2 sept. Efter sammenbruddet i maj 45 opretholdtes visse tyske afdelinger i Slesvig-Holstein, og feltposttjenesten fortsatte sit arbejde et stykke tid efter krigens ophør.

Også i Danmark og Norge fandtes der i forbindelse med minerydningen efter krigen tyske enheder.

PORTO: Feltpostbreve under 100 g og småpakker under 250 g var portofri inden for de af værnemagten kontrollerede områder. Feltpostforsendelser til de neutrale lande skulle der som regel betales porto for.

På et vist tidspunkt under krigen blev det tilladt visse kategorier af tyske civile, der arbejdede i de besatte områder, at anvende den tyske feltpost for breve til Tyskland. Sådanne breve skulle påtegnes "Durch deutsche Feldpost" og frankeres til tysk indenrigsporto (12 pf).

Feltposten modtog også pakker over 250 g samt postanvisninger. Disse forsendelser var portopligtige.

Kun mititærtjenstlige breve kunne sendes som REK breve. Også denne type breve var portofri.

STEMPLER: Portofrihedsprivilegiet gjaldt i retningen front-hjem og omvendt, såfremt brevene var påtegnet FELDPOST. I retningen front-hjem skulle brevene endv.være forsynet med enhedens tjenestestempel. Disse blev fremstillet af flere firmaer og der findes mange forskellige typer.

Tjenestestemplet indeholdt som regel ordet Dienststelle Feldpostnummer XXXXX/ Briefstempel. Nummeret var altid femcifret og kunne efterfølges af et bogstav A, B, C osv. Marinens stempler havde et M foran nummeret, luftvåbnets et L. (3).

---

3) På flg. side vises nogle eksempler på Feltpost- og Briefstempler.

Desuden henvises til illustrationerne.

Ved krigens begyndelse blev der taget numre indtil 40.000 i brug. Det slog ikke til, og ved krigens slutning var man nået til nr. 87919. Numrene blev tildelt fuldstændigt vilkårligt for at hindre at de kunne an-

ovf. 2 typer af tyske feltpoststempler med indexbogstav a. Det ene stempel er med feltpostkontorets Kenn-nr foran datoen (se side 10 ned).

ndf, Forskellige typer af Dienststelle stempler, som man finder dem på breve fra marinen i Danmark.

Dienststelle
Feldpostnummer M 17 684
- 1244 -

afsenderstempel.

vendes af fjendens efterretningsvæsen. 1 Kp i et regiment kunne have fx Fp nr. 43278, 2 Kp kunne have 44699 osv.

På et tidligt tidspunkt begyndte man at"rationere" beholdningen ved at tildele staben et hovednummer, fx. 39500, 1 Kp fik 39500 A, 2 Kp 39500 B ....

Store enheder i de besatte områder fik et kollektivt Fp nr. De enkelte grupper i enheden fik tildelt et bogstav. Ofte nåede man hele alfabetet igennem og tog endog dobbeltbogstaver i brug fx 60000 AX.

Nummerskifte forekommer , men ikke hyppigt. Et Fp nr fulgte enheden- ikke personalet. Gik en person fra en enhed over i en anden skiftede vedkommende feltpostnummer,

Stemplerne med feltpostnummeret blev påført brevene på enhedens kommandostation el. andet_steds. De er ikke poststempler, men stempler der bekræfter retten til portofrihed.

Fra enheden gik brevene til et feltpostkontor, hvor de blev stemplet med et dagstempel med ordet FELDPOST evt fulgt af et el. flere indexbogstaver (a,b,c,d ....) og datoen. Under datoen var højhedstegnet.

Foran datoen kunne der fremdrejes et trecifret tal. Dette tal angav feltpostkontorets Kenn-nummer (K-nr) . Det anvendtes almindeligvis kun på rekbreve, postanvisninger og pakker. Enkelte undtagelser fore-

kommer, idet det ser ud til at et par kontorer altid har anvendt deres K-nr i stemplerne.

Kenn-numrene gik fra 100 til 999. Et feltpostkontor kan godt have haft flere K-nr i krigens løb.

Foruden håndstempler anvendtes der hammerstempler (disse ofte med index b og d), rullestempler og maskinstempler.

Feltpostkontorerne havde også et andet nummer, det taktiske nr. der i en del tilfælde var lig med nummeret på den divison det var tilknyttet, fx Fp.kontor med taktisk nummer 295 betjente 295.infanteridivision. Mens feltpostvæsenet havde brug for kontorernes K- nr ved fordelingen af posten, er det som regel det taktiske nummer, der findes omtalt i dokumenterne.

Der fandtes feltpostkontorer på divisions-,armé- og korpsplan. Nogle var mobile, andre knyttet til divisionsstabe i besatte områder og stationære.

ADRESSERING: Som hovedregel var det almindeligvis kun tilladt at benytte navn og feltpostnr. For at sikre den rette sortering og fordeling førtes store fortegnelser over,hvilke Fp nr. der var knyttet til de enkelte feltpostkontorer og over enhedernes bevægelser. Disse feltpostoversigter er i dag et uvurderligt kildemateriale.

Den tyske værnemagt i Danmark.

Den tyske værnemagt i Danmark bestod i krigens første år kun af to divisioner, samt marine og luftvåbenpersonel. Fra 1943 steg antallet af soldater. I august 1944 var det oppe på 177.815 mand landtropper. I midten af febr. 1945 var der 172.000 mand her i landet. Heraf tilhørte de 107.000 hæren.

Man ved, hvilke divisioner og andre afdelinger der har befundet sig her i landet (3). Man kender også de omtrentlige tidspunkter for ankomst og afrejse for en del af disse enheder, men mange detaljer mangler endnu.

Den flg. liste over tyske feltpostnumre (Marine og Luftwaffe) gør under ingen omstændigheder krav på at være fuldstændig og den forsøger ikke at give nøjagtige datoer for feltpostnumrenes anvendelse i Danmark. Nogle af enhederne, der har benyttet de anførte feltpostnumre, har kun opholdt sig her i et kortere tidsrum. Deres Fp-numre har været anvendt i andre områder. Det er derfor stadig nødvendigt, at den enkelte samler konsulterer litteraturen om den tyske hær under 2 VK, når det skal afgøres om Fp-nummeret har været anvendt i Danmark eller ej på en bestemt dag.

I nogle tilfælde indeholder listen et årstal.

Der må ikke drages for kategoriske slutninger på grundlag af disse. Enheden kan have været her både før og efter dette tidspunkt, men der er tilstræbt så stor nøjagtighed som muligt.

Efter bynavne kan forekomme et ? - hvilket betyder at enheden formenes at have været stationeret det pågældende sted.

M.h.t. marine flotiller må bemærkes at de bestod af flere skibe. Når der for de enkelte skibe angives fx Århus, betyder det at flotillens base var Århus. Det er ikke ensbetydende med at skibet har været i Århus. En del skibe blev sænket - og det har ikke været muligt at registrere dette her - Ofte lå skibene i søen og er søgt ind til andre havne. Således vides, at skibe, der har hørt til en flotille, der var stationeret i Danmark, er sænket fx i Kiel. Listen må derfor anvendes med kritisk omtanke.

Forfatteren modtager med glæde enhver oplysning, der kan forbedre den.

PRISER.

Der udbydes nu og da feltpostbreve af dansk oprindelse. Vurderingerne af disse svinger meget. Fra tysk side har man foreslået en pris på omk. 30 d.kr. for de almindeligst forekommende forsendelser fra tyske marine enheder 1939-45. Breve fra Danmark viser sig i praksis at handles til betydeligt højere priser.

60- 75 kr for et almindeligt feltpostbrev fra en tysk enhed i Danmark er ikke usædvanligt.

De tyske feltpostkontorer i Danmark 1940-45.

omtales så godt som ikke i de kendte oversigter. En kort artikel af John W. Painter fra juni 1965 (se litt. listen) opgiver nogle numre, men nævner ikke kilden. En enkelt af hans oplysninger vedr. administrative forhold er helt misvisende.

Oversigten på den flg. side bygger på de af udgiveren kendte kilder, der alle anføres ved et nummer i parentes. Dette nummer henviser til litteraturlisten.

Oplysningen vedr.feltpostkontor takt nr 23 er meddelt udgiveren i beg af 1960ne og er baseret på tyske dokumenter i Rigsarkivet. Der kan foreligge en misforståelse m.h.t. periodens længde, idet Feldpostamtblatt af 19 marts 1943 omtaler, at Fp-kontorets stempler er gået tabt under en togrejse efter 27.1.43 (Gericke,side 97) Den 23 Infanteri-division forlod Oksbøl den 23.1.43, hvor feltpostkontor 23 havde betjent det. Ovennævnte kilde i RA skulle omtale, at Fpk 23 var i Oksbøl til maj 43.

Skematisk oversigt over de tyske Fp-kontorer i Danmark 1940-45.

Takt. Nr.	Kenn-Nr.	Lokalisering:	iflg kilde 5:
9 KEHE, Fp Nr 23032	-	Århus (1945) (1)	-
23	-	Oksbøllejren okt 42- / jan/maj 43 (2)	-
112	-	??? (jan 45) (6)	-
-	K 120	Holstebro (7)	Skan.1942-44.
633	K 208	Ålborg/Thisted (7)	
-	K 230	F'havn/Hjørring (7)	Skan.1943
-	K 317	København 1941-43 (7)	-
-	K 360	Århus (7)	Skan 1943-44.
912	K 592	Nyborg (7)	Østfront Nord
	K 673	Esbjerg (7)	Vestfront 41.
431	K 738	Danmark 1942-45 Kolding 42- / Struer (2) (7)	Skan 1940-43.
928	K 877	København maj 41- / (jan 45) (4,6,7)	Skan 1941-43.
953, 954, 955, 956	-	??? (jan 45) (6)	

Bestemmelser vedr den tyske feltpost i Danmark.

Kilde: Særlige Bestemmelser.... side 5. (Kbh 1944)(4)

§ 5. Feltpost.

1. Til Befordring med den tyske Feltpost *fra* Danmark modtages almindelige Breve indtil 250 g og Brevkort samt Brevpakker indtil 1 kg afsendt af andre end tyske Militærpersoner. Forsendelserne skal være paategnet »Feldpost« og maa i Adressen kun indeholde Adressatens Navn, Tjenestegrad og Feltpostnummer, men ikke nogen Angivelse af Adressested, medmindre der foran dette er anført »L. G. P. A.« eller »Luftgaupostamt«. Forsendelserne skal være forud frankeret efter indenrigsk Takst.

Forsendelser til den tyske Feltpost skal dirigeres til Kolding, naar de afgives Vest for Store-Bælt, og til København Ø, naar de afgives Øst for Store-Bælt.

Til Forsendelse af udførselsforbudte Varer i Feltpostforsendelser skal foreligge Udførselstilladelse.

Som »Feldpost«-Forsendelser kan *fra* eller via Tyskland indgaa almindelige Breve af Vægt indtil 250 g samt Brevkort. Disse Forsendelser udleveres uden Opkrævning af Porto, naar de er paategnet »Feldpost« samt forsynet med vedkommende Troppeafdelings Tjenestestempel eller med et tysk Feldpostamts Afgangsstempel.

Tyske Militærpersoner kan kun benytte det danske Postvæsen til Besørgelse af Brevforsendelser til Civilpersoner i Danmark. Alle andre Forsendelser fra tyske Militærpersoner maa ikke modtages til Postbesørgelse af det danske Postvæsen. Saafremt Brevforsendelser, der efter foranstaaende ikke kan modtages til Postbesørgelse, indgaar fra Brevkasserne, skal de videresendes til Postkontoret i Kolding hhv. Østerbro Postkontor, der er instrueret om deres videre Behandling.

Brevpakker frankeret med 20 Rpf., der maatte indgaa som »Feldpost«-Forsendelser fra eller via Tyskland, skal ikke udtakseres i Porto som utilstrækkelig frankeret. Derimod skal det i Regl. IV A, § 9, Pkt. 4 omhandlede Udbringningsgebyr paa 25 Øre opkræves som for andre Brevpakker.

Forekommende Feltpostbrevforsendelser fra eller til Tyskland, der er paaklæbet et særligt Luftfeltpostfrimærke uden Værdiangivelse og paategnet »Mit Luftfeldpost« samt forsynet med et rødt Kryds over hele Adressen, behandles og dirigeres som almindelige Feltpostforsendelser mellem Danmark og Tyskland. Saadanne Luftfeltpostforsendelser maa højst veje 10 g.

Tyske marines feltpostnumre i Danmark 1940-45.

Den flg. oversigt giver en numerisk ordnet fortegnelse over den tyske Marines feltpostnumre i Danmark. Den gør ikke krav på fuldstændighed - og selv om der er anvendt den største omhu ved vurderingen af materialet er det ikke umuligt at den indeholder fejl, idet materialet på visse punkter ikke giver entydige svar på spørgsmålene. Det er ikke forsøgt at harmonisere kilderne. Et par numre, hvor der eft. udg. mening foreligger fejlafskrivning er udeladt til nærmere undersøgelse.

Enkelte andre numre er ikke optaget, fordi forholdene endnu ikke er klarlagte. Det gælder fx for en række enheder, der kortvarigt opholdt sig her i landet eller i danske farvande i forbindelse med begivenhederne den 29 august 1943. Det gælder også en række enheder, om hvilke det vides at de har været i danske farvande, men ikke om de har haft base her i landet, fx en række ledsage- og minefartøjer. I krigens sidste måneder kom et stort antal skibe til Danmark med flygtninge. Der er heller ikke taget hensyn til disse, da der endnu er uopklarede problemer.

I krigens løb blev en række enheder slået sammen, ombenævnt og lign.

Her skal anføres nogle af de vigtigste:

1 Vorposten flotille blev 1.10 40 benævnt 3 Sperrbrecherfl
9. Vorpostenfl blev fra 1.10 43 benævnt 9 Sicherungsfl
10 " " " 1.10 43 " 10 "
19 " " " 1.10 43 " 5 Sicherungsfl.
4 Sicherungsfl blev opstillet 1.10 43 af Fredericia

Hafenschutzfl.

8.Sicherungsfl blev opstillet af Kbhs Hafenschutzfl.

15 " " " i Thyborøn-Esbjerg omr 8.44

16 " " " af Esbjerg Hafenschutzfl.

i sept 44

---

8 Räumboot fl blev stationeret i Århus og Sæby eft invasionen i Frankrig i juni 44

11 Rb fl. var i 1939-40 bl. a indsat i danske farvande

14 Rb fl kom kort før krigsafslutn til danske farvande

15 Rb fl var ved " i " "

8 Spbr fl " " " i " "

12 Vorposten fl afpatruljerede den indre Tyske Bugt op til Esbjerg, hvor en afdeling var stationeret. Flotillen var ret omfattende og kun få skibe kan med sikkerhed henføres til Esbjerg. Feltpostnumre kan p.t. ikke opgives.

17 Vorposten fl. der kommandomæssigt hørte til 9 Sichringsdivision, der i 1944 opererede i Østersøen, var udskilt fra denne og opholdt sig i april 1944 i Frederikshavn - Hvor lang tid opholdet varede vides ikke.

10 Vorposten fl. Kilder nævner ikke flotillens base. men opgiver Århus som base for 10 Sicherungsfl. i April 1944.

BEMÆRK: Datoerne: Hvor nøjagtig dato kan gives skrives o9 o4 40 = 9. april 1940.
Ellers angives md og år fx 4.44 ff = april 1944 og flg. tid. År kan også angives alene fx 40-44, dvs perioden 1940 - 1944. Står et årstal i parentes:(45) betyder det at enheden var i Danmark i 1945, men meget vel kan have været på lokaliteten i længere tid.

udg.

Fp-Nr.		Enhed/Einheit/Unit	lokalisering
alle M			locations:
oo292		Kreuzer PRINZ EUGEN	Kbh. c.o8 o4 45 ff
oo452		15 SCHIFFSTAMM ABT 3 Kp	opr. Helchteren ol o4 41-sen KBH. ANM
oo638		17 Vorposten fl Kdo.	Frederikshavn 4.44
oo681		508 MAR ART ABT/Stab	(tidl 3o8) 7.40ff
		1 Batt	FLAKFORT KBH ANM.
	E	3 "	Sjæll Odde/Helsingør
	N	4 "	Trekroner m Flakzug
	F	5 "	Kbh-Dragør
	K	6 "	Salgårdshøj
	A	7 "	
	L	8 "	Gedser
	P	9 "	
	D	lo "	Dragør
	C	11 "	
	H	12 "	
	G	13 "	Lynæs
	B	14 "	
	T	2 "	Helsingør/Hornbæk Ø.
oo981		518 MAR ART ABT/4 Batt	Fanø (opr.9.44ff)
ol129		Überwachungsverband Ostsee Zugänge (BEWA OST)	8.40-8.42 i da farvande i førerskib "REIHER".
ol158		Befehlshaber d Sicherung d. Ostsee	lo.40-4.44 i da farvande. ANM.

ANM. oo452 omdannedes i jan 44 til 5 Marine Lehr Abt (M 46670), der kom til KBH slutn af 1944. Sen. kaldet Marineschützen Reg. Kopenhagen. Jfr M ol235, loo23 - APR 45.

oo681 endv batt i Røsnæs, Nørre Hoved, Gniben, Trekroner, Middelgrund. se også M 16o47. Opst. 7.40 af MAA 3o8.

ol158 stab ombord på METEOR (periodevis RUGARD). Fra aug 1942 ombord på REIHER. Fra 8.44 i Schwinemünde. Danske lok: F'havn. Kbh. Ålborg

o1235	15 SCHIFF STAMM ABT	KBH (se oo452)
o1284	Minenräumschiif MRS 11 ex OSNABRÜCK	4.44 Kbh.- sænk. 12.2.45 Swinemünde
o1398	8 Flak Kp/ 14 Lehr Kp	Esbjerg
o1423	Hafenkapitän	Nyborg 40-45 Odense 43-45
o1842	17 Vorposten fl	4.44 F'havn
o1900	Minenschiff COBRA	Skagerakspærringen o8-o9.o4.4o
o1921	Mar Zollbefehlstelle DÄNEMARK	?
o2075	Hafenüberwachungsstelle Hafenkapitän (?)	Kalundborg " 3.41-45
o2385	Mar. Nachrichten Off	Kbh.
o2864	B 1706 / 17 Vpfl (RAU XII)	F'havn 4.44
o3321	B 17o7 / "	" 4.44
o3340	Marineart. Zeugamt se også M 12298	Thisted 9.41ff.
o3699	Küstenüberwachungsstelle	Esbjerg
o4042	B 17o8 / 17 Vpfl	F'havn 4.44
o4o52	Mar Nachrichten Off	Esbjerg
o4203	8 Minensuchfl.	Frankrig
	Sperrwaffenschule	Sønderborg 11.43ff.
o4490	509 MAR ART ABT/ 2 Batt	Skagen 40-45. ANM
o4573	Mar Intendantur Dienstst	Esbjerg
o4875	B 1709 (WAL 1)/17 Vpfl	F'havn 4.44 ff
o4944	Begleitschiff von der GROEBEN / 3 Rb fl.	Thyborøn o9o4 4o s. 15.o6.44 i Frank

---

Anm o1158 (forts) og Århus. Se endv M 11113, 20759 25785 og 49316

o5143		VP Dänemark M Kai	Århus (45)
o5255		B 19o1/ 19 Vpfl	Århus 40 Korsør 1.41 ff
o5521		Kanonenboot K 1	sænket i Århus o4 o5 45
o58o3		B 19o2 / 19 Vp fl	Århus/Korsør 1.41ff
o5997		Inselkommandant Bornholm	Rønne (45)
o6o81		9 Vp fl / 9 Sich fl	F'havn/Ålborg ANM
o62o7		B 19o3 / 19 Vp fl	Århus/Korsør 1.41ff
o6361		Minenschiff HANSESTADT DANZIG	Kbh o9 o4 4o Rønne 1o o4 4o
o6375		U Jagd-und Geleitfl.	Århus (45)
	B-E	3 Mar Lehr Abt/Stab 1-4 Kp	Århus 7.44 ff ANM.
o7122		B 19o5/ 19 Vp fl	Århus/ Korsør
o7224		508 MAR ART ABT/ 2 Batt jfr oo68l T	Hornbæk Øst
o7224	F	522 MAR ART ABT/ 13 Batt	København 1o.44ff
o7712		B 1906 / 19 Vp fl	Århus/ Korsør 1.41ff
o8oo1		Mar Nachrichten Off	Hjørring
o8223		B 19o7/ 19 Vp fl	Århus/ Korsør

ANM M o4490 se også 12384, 13258 A, 13759, 18258 A-H, J-L,N, P,R. 21992, 36675 N.

M o6o81 I apr 44 kendes flott i Ålborg. Dansk efterretningskilde nævner også nr for 9 Minen suchfl. i Ålborg. Den opererede i Skagerak. Har ikke kunnet bekræftes. 9 Vp fl. skibe havde nr. B 9o1- 9o9

M o6375 = tidl. 9 SCHIFFSTAMM ABT, der o1 o1 44 blev til 3 MAR LEHR ABT. I juli 44 flyttedes den fra Stralsund til Århus.

o8297		Räumboot 96/ 8.Rb fl Kdo	Århus-Sæby eft. invasionen 44. ff
o8596		Minenschiff PREUSSEN (minesprængt v Øland o9 o7 41)	4.40 mineopgaver i Kattegat & Skagerak
o8596		Minenschiff OSTMARK	sænket ved Anholt 21 o4 45
o8892		B 19o8 / 19 Vp fl	Århus/ Korsør 1.41f
o8944		40 Minensuch fl nyopstillet...	40 - 44 Frankring Skagen 3.45 ff
o9402		B 19o9 / 19 Vp fl	Århus/ Korsør
o9523		Sperrbrecher SCHWANN 131 / 3 Spbr fl	Århus (45)
09555	H	Hafenkapitän	Sønderborg
	J	Mar Intendantur Dienstst	"
10023	A	15 SCHIFFSTAMM ABT/Stab	København
	B-F	1-5 Kp.	
10042		B 1309 / 10 Vp fl 10 Sich fl	da. farvande 4off Århus 4.44
10088		Sperrbrecher 132/ 3 Spbrfl	Århus (45)
10284		3 Sperrbrecherfl Kdo indt 1.10.40 kaldet 1. Vorposten fl.	Århus ANM danske farvande
10293		Zweigstelle ÅLBORG d Mar Dienstst. Kopenhagen	Ålborg 5.40ff
10393		B 1910 / 19 Vpfl	Århus/Korsør 1.41ff

ANM M 10284 3 Sperrbrecherflott lå i Århus 1945. Ankomsttidspunktet er ubekendt, men kan have været 1.1o.40 el. kort efter.
Fl. bestod af 12 skibe iflg. efterretningskilder- men den liste synes ufuldstændig - se Lohmann kap 65,s.63 - Nogle skibe

10761		522 MAR ART ABT/ 4 Batt	Kbh. 10.44ff Sjæll. Odde.
11o53		R 27 / 2 Rb fl.	Esbjerg o9 o4 4o
11113		B.S.O. Schulschifffl. opløst 2.43	Korsør Nyborg o9 o4 4o sen F'havn
11325		Marinelazaret	F'havn 6.40 ff
11465		R 22 / 3 Sprbr fl	Århus (?)
		R 28 / 8 Sprbr fl.	krigsslutn. i danske farvande.
11581		B 1911 / 19 Vpfl.	Århus/ Korsør
11617		118 MAR ART ABT/ 3 Batt	Aggersund (4.41 ff)
11701		Minenräumschiff 11 OSNABRÜCK - jfr o 1284	Kbh. 4.44
11876		R 29 / 2 Rb fl	Esbjerg o9 o4 40
11932		B 1912 / 19 Vp fl	Århus / Korsør
12298		Mar Intendantur Dienstst	Thisted
12298	W	Mar Zollkommissariat	"
	Z	Mar Artil. Arsenal	"
12320		Kreuzer LEIPZIG	Åbenrå Fjord fra ca 25/27 03 45 ff.
12384		509 MAR ART ABT/ 4 Batt	F'havn 7.40 ff
12298		Marine Pioner Abt	Thisted/Hurup
12695		CLAUS v BEVERN	Nyborg o9 o4 40
13020		NAUTILUS (=M 581 ex 81)	Nyborg o9 o4 40

der angives at høre til flottillen vides sænket andre steder. Spbr 11, 13 (Minerva) 18, 22, 23, 131, 132, 133, 145, 148, 154, 172 angives i Århus (maj ?) 45. Da var Spbr. 18 sænket i Hamburg i marts 45.

13579	Fangboot M 510/ 40 MS fl.	Skagen 3.45 ff
13729	509 MAR ART ABT/ 3 Batt (509 MAA = tidl 309 MAA) 309 MAA opstillet 509 MAA	F'havn Syd 4.40 - 7.40 7.40 ff.
I5810	B 1601 / 16 Vp fl	F'havn 12.40 ff
16047	508 MAR ART ABT/ Stab = tidl 308 MAA 508 MAA	København 4.40 - 7.40 7.40 ff
16317	B 1602 / 16 Vp fl.	F'havn
16511	Hafenkapitän sen. Hafenkommandant	Hirtshals 41 ff
17114	Marine Verpflegungsneben-amt	Ålborg
17227	B 1603 / 16 Vp fl	F'havn 12.40 ff
17309	Hafenkapitän	Gedser 42 ff
17684	Linieskib SCHLESWIG-HOL=STEIN	Nyborg o9 o4 4o Øresund 5.-10.41
17822	B 1608 / 16 Vp fl	Frederikshavn
17873	38 MS fl B Gruppe	Nykøbing slutn 44 f
18004	204 MAR FLAK ABT/ 1 Batt	Esbjerg 4.40 ff
18151	B 1609 / 16 Vp fl	F'havn 12.40 ff
18258	509 MAR ART ABT/ Stab tidl MAA 309	Frederikshavn ANM 4/7. 40 ff
A	1. Batt.....	Frederikshavn
B	2. "	Skagen
C	3. "	F'havn Nord
D	4. "	F'havn Syd.

ANM 13258 A også meldt for 509 MAR ART ABT i F'havn
Udg. anser oplysningen for tvivlsom.

18258	E	509 MAR ART ABT/ 5 Batt	L. Flakzug Hirtshals.
			L. Flakzug Hals
			L. " F'havn N.
			L. " Hjørring
			L " Hirsholm
			L. " Løkken
	F	6 Batt (lyskastere)	
	G	7 "	Frederikshavn Vest
	H	8 "	Skagen
	J	9 "	F'havn
	K	10 " Rekrutbatt.	F'havn
	L	11 " Sperrbatt	Tårup Hede
	R	12 "	Løkken / F'havn ?
	O		Frederikshavn ?
	N	14 "	Frederikshavn ?
	P	15 "	
X)			
18334		204 MAR FLAK ABT/ 4 Batt	Esbjerg Havn.
18448		B 1604 / 16 Vorp.. fl.	Frederikshavn
18558		MAR FLAK ABT 229	Danzig 41- 7.42
18558		MAR FLAK ABT 814 / Stab (indt 7.42 ABT 229)	Hansted 7.42 ff
	A	2 Batt	Batt opstillet
	B	3 "	i området fra
	C	4 "	Bulbjerg til
	D	5 "	Agger
	E	6 "	
	F	7 "	
	G	8 "	
18825		508 MAR ART ABT/ 1 Batt	Flakfort Kbh ANM
18853		38 MS fl. D Gruppe	Nykøbing sl.44 ff
19o18		Stabskmp des Marine Befehlhabers Dänemark (sen 30050 S)	København

---

x) 18309 Marine Bahnhofs Off Gedser.
18825 se M oo681

19o18		508 MAR ART ABT	
		6 BATT	lok.se oo681
	D	5 "	"
19218		118 MAR ART ABT / stab	Hansted- omr. 4.41 ff
	A	1 BATT	
	B	1 " ?	Hanstholm
	C	2 "	
19270		Hafenkapitän/ -schutzfl	Helsingør. 4.40 ff
19404		B 1610 - 16 Vorposten . fl	Frederikshavn
19641		Sperrbrecher 172/ 3 Sp. fl	Århus (45)
19697		Kommandant im Abschnitt Nordjütland	
19697	A	Mar. Verpflegungsstelle	F'havn
-	C	Marine Verwaltung	"
	E	?	"
	M	Mar. Intend. D.st	"
	P	Mar Pioner Einheit	"
	R	?	"
	V	?	"
19956		B 1605/ 16 Vorposten .fl.	"
2o262		B 1611/ 16 "	"
20478		Mar. Nachr. Off.	"
20583		Linieskib SCHLESIEN	L. og St Bælt o9 o4 40
20715		B 1606 / 16 Vp fl	F'havn 12.40 ff
20759		Befehlshaber d. Sicherung d Ostsee jfr 1158	1o.40-4.44 danske farvande dereft. Swinemünde
20782		Marine Versorgungsstelle	Frederikshavn
20869		Sperr-brecher 13 MINERVA 3 Spbr fl	Århus (45)
21392		Hafenschutzfl.	Ålborg - 1.1o.43

21427	B 1612 / 16 Vp fl	F'havn 12.4o ff
21698	B 1607 / 16 Vp.fl	"
21879	Kreuzer NÜRNBERG	Kbh 27 ol 45 ff
21940	40 MS fl	Skagen 3.45 ff
21992	509 MAR ART ABT /Flakzug	Hals
22345	B 1613 / 16 Vp fl	F'havn
22552	B 1913 / 19 Vp fl	Århus/ Korsør 1.41ff
24429	Mar Intendantur Dienstst	Århus
24638	4o MS fl	Skagen 3.45 ff
25334	40 MS fl nyopstillet...	Frankrig 40-44 Skagen 3.45 ff
25369	B 1312, B 1315, B 2003 af 16 Vp fl	F'havn
25764	Seekomm d Dän Inseln	Kbh. 4.44 ff
"	Minenschiff ELSASS	sænket o5 ol 45 ud for Kalundborg
25785	METEOR , Befehlstelle der B S O (se 1158)	danske farvande lo.40 - 4.42
25817	Mar Intendantur Dienstst	Frederikshavn
26565	" " "	København
27066	B 1009 / 10 Vp fl	da farvande/Århus
27148	Hafenschutzfl.	Nyborg 40-10.43
27621	B 1010 / 10 Vp fl	da farvande/Århus
27922	Hafenkapitän	Fredericia 6.40ff
27936	B 1011 / 1o Vp fl	da. farv/Århus
28286	B 1012 / 10 Vp fl	" "
28313	Hafenschutzfl.	Frederikshavn 4.40 - 1.1o.43

28313	i stedet oprettedes den 9 Sicherungsfl. og 9 Vorposten fl.	1.10 43 ff F'havn Ålborg 4.44 ff.
28946	8 Sperrbr fl Kdo	Holland - krigssl. da farvande
29467	Minensuchschiff KONIGIN LUISE	Skagerakspærringen o9 o4 40 25 09 41 minesprængt
30396	16 Vorposten fl Kdo	Frederikshavn
30550	Hafenschutzfl.	Helsingør 4.40-4.44
30808	M 12	Skagerakspærret o9 o4 40
30997	7 MAR ART ER ABT = 27 SCHIFFSTAMM ABT	Sønderborg 12.42 - 31.12.43 o1.o1.44
31o45	Hafenschutzfl. Hafenüberwachungsst. = 4 Sicherungsfl.	Fredericia 6.40 —10.43 Fredericia 1o.43 ff
31120	Mar Nachrichten Off	Hansted
	118 MAR ART ABT A 1 Batt B 2 " C 4 "	Thisted området ned til Thyborøn

---

Til notater

31151	7 MAR ART ERS ABT	Sønderborg
31528	Räumboot R 167/ 8 RB.fl	Århus -Sæby 44ff
31661	Hafenschutzflott dereft. 8.Sicherungsfl (= M 37076)	København -10.43 fra 1.1o 43 ff
32141	8 Räumboot flott. (2o skibe). se også 31528	Århus./Sæby eft. juni 44.
32550	118 MAR ART ABT 1 Batt 2 Batt	4.41 ff Hanstholm I " II
32763	2o4 MAR FLAK ABT /Stab kendes med A,B,C,D, E	Esbjerg 4.40 ff
H	Hafenkommandant	Esbjerg
J	K, L, M, N.R,	
S	Sperrwaffenkommandant	Esbjerg
V	Ausrüstungsstelle	"
	1 Batt	Flakskyts Fanø øst, Halen, Esbjerg Havn Nord, do Center, Blåvandshuk Gewehrst. Femhøje L. Flak Fanø Mitte
	2 Batt	Esbjerg-Femhøje
	3 Batt	Fanø
	4 Batt	Esbjerg Havn
32810	2o4 MAR FLAK ABT	Esbjerg ANM

M 32810 kendes også fra 8o4 MAR FLAK og 8o8 MAR FLAK i Frankrig og Holland

33o12	B 9o1 / 9 Vp fl	F'havn/Ålborg
33372	B 9o2 / "	" "
338o5	B 903 / "	" "
33939	Küstenüberwachungsst.	København
33968	B 904 / 9 Vp fl	F'havn Ålborg
34063	B 905 "	" "
34465	B 906 "	" "
34815	B 907 "	" "
35092	B 908 "	" "
35418	B 909 "	" "
35716	Sperrbr. 23 / 3 Spbr fl	Århus (45)
35982	B 1001 / 10 Vp fl	da farv / Århus 4.44 ff
36123	B 1002 / "	" "
36515	B 1003 / "	" "
36675	Hafenschutzfl. (?)	Ålborg-Hals -10.43

D	Marine Verpflegungsamt	Ålborg
H	Hafenkapitän	" 5.40 ff
	Schlepper Elbe	"
K	Mar Bord Flak Abt 1/1 Kp	"
	Mar Bord Flak Abt 5/1 Kp	"
N	MAR ART ABT 508/12 Batt ?	
36843	B 1004 / 10 vp fl	da farv/ Århus
36882	Hafenkommandant	Thyborøn 4.40 ff
36924	MAR FLAK ABT 204/ 2 Batt	Esbjerg
37076	8. Sicherungsfl	København 10.43 ff
	Ausrüstungsstelle	" - 45.

37076	K	Marine Verwaltung (?)	København
		Kommandant in Abschnitt Südjütland u dän.Inseln (sen Fp Nr 62119.)	" lo.42 ff
	P	Marinelazaret	Skodsborg 4.44 ff
	Q	Marinebaudirektorat	Kbh 2.43(?) ff
	R	Marine Pioner Einheit	"
	V	Hafenkapitän	" 4.40 ff
		endv kendes A, D, E, L, O & S	
37080		M 1906 / 19 MS fl	Kattegat/Skagerak
37087		B 1005/ lo Vp fl	da.farv/ Århus 4.44
37091		MAR FLAK ABT 204/ 3 Batt	Esbjerg/Fanø 4.40f
37190		Hafenkapitän	Skagen 4.40 ff
37214		118 MAR ART ABT/ 4 Batt	Nordjyll 4.40 ff
37245		B 1006/ 10 Vp fl	da.farv./ Århus
37493		Hafenkommandant	Århus 9.40 ff
	A	Mar.Intendantur Dienstst	"
	F	Kraftfahrzug Abt	"
	K	Seetransport Abt	"
	N		"
	P	Kriegsberichter Einsatzgr	"
	S	Marine Kriegsgericht	"
	W	Sperrwaffenkommando	"
		endv kendes: B,C,V,FL,19 143.	"
37683		B 1007 / 10 Vp fl	da.farv./Århus
37806		B 1008 / "	da.farv./ "
37850		Hafenkapitän	F'havn 4.40 ff
		Marineverpflegungsamt	"
	C	Marine Funkmess Kp 82	"
	E	Marinenachrichten Off	"

37850	F	Marine Kraftwagen Park	Frederikshavn
		endv kendes A,B,K,N,O, R, S, T, U, Z	"
37942		Hafenkapitän	Korsør 4.40 ff
38o22		Mar. Nachrichtenoff	Århus
38050		Marinebefehlshaber DÄNEMARK Komm Admiral Dänemark (fra marts 43 ADMIRAL SKAGERAK 4.43 ff	Kbh 30.04.40 - 21.10.44 derefter Århus.
	K	Mar. Intendantur Dienstst	København / Århus 4.40ff
	S	Stabskmp hos Befehlshaber	do
	Z	Mar Art Arsenal	do 40-43
	?	Mar Festungs Pioner	do 5.43 ff
39408		15 SCHIFFSTAMM ABT/ 5 Kp	Kbh - se oo452
39676		7 MAR ART ERS ABT/ 3 Batt	Sønderborg
39800		Kommandant in Abschnitt WESTKÜSTE	Esbjerg 4.40-4.44
	A	Mar Intendantur Dienstst	"
	C	" Funkmess Kp 81	"
	H	" Bezirk Zollkommissariat	Hjerting
	N	" Nachrichten off	Esbjerg
	R	" Zollkommissariat	Ribe
	S	" Nachrichten off	Esbjerg
	Z	" Art. Waffen Kdo	"
		endv kendes: B, M, P.	
39892		7 MAR ART ERS ABT/ 4 Kp	Sønderborg
45723		27 SCHIFF STAMM ABT A-F = 1-6 Kp	Svendborg 1.44 ff Ollerup ANM

ANM 45723 27 Schiffstamm abt er dannet af 7 Mar Art Ers. Abt. 27 Schiffstammabt kaldtes senere Marinenschützenregiment Fünen (Apr 45)

45723	7 MAR ART ERS ABT	Sønderborg
46670	5 MAR LEHR ABT	Kbh se ANM.
	15 SCHIFF STAMM ABT A-E= 1-5 Kp	Kbh - 31.12.43
46918	Räumboot R 92/ 8 Rb fl	Århus/ Sæby
46952	" R 99/ 8 Rb fl	" "
47211	15 SCIFFSTAMM ABT/ 1 Kp	Kbh
47212	Räumboot R 178/ 8 Rb fl	Århus/ Sæby
47850	15 SCHIFFSTAMM ABT/ 2 Kp	Kbh.
49316	Førerskib "REIHER" jfr o1129 & o1158	BEWA OST, BSO stab, 40 - 4.44 i da.farvande. maj 45 i Kbh.
49890	Sperrbrecher 23/ 3 Sp fl	Århus
50715	R 111 / 9 Vp fl	F'havn/ Ålborg
50737	40 MS fl Kdo Gruppe A	Skagen 3.45
50779	40 MS fl. Gruppe C	Skagen 3.45
50885	V 1916 / 19 Vp fl	Korsør
51095	38 MS fl.	Nykøbing fra slutn af 1944
51805	Minenschiff LOTHRINGEN	Anløb af Kbh 45 med flygtninge. og. Skagerak
54010	5 ART TRÄGER fl. Kdo	Esbjerg 2.-8.44 Lervik

ANM M 46670 5. MAR LEHR ABT er dannet af 15 SCHIFF-STAMM ABT, der til ol ol 44 var i Kbh. 5. MAR LEHR ABT vendte tilbage til Kbh i slutn. af 44. Det dannede senere et Marineschützenregiment Kopenhagen (4.45)

54154		5. ART TRÄGER Fl	Holland
54214		Sperrbrecher 148/ 3 Spbr fl	Århus (45)
55856		Netztender "BATAVIER" 13 Netzsperrgruppe Dänemark gruppeledelsen i	efterår 44 midlertidigt i finske Bugt ÅRHUS
57233		Transportfl. Speer Dienstst.	København
6o192		Hafenkapitän Lemvig	Lemvig 1.45-5.45
60831		8 Mar Sicherungs div	Kbh. 4.44 ff Århus(Stab) 6.44f
61481		523 MAR ART ABT/stab & 1 Batt	Grenå
	A-H	2-9 Batt	Djursland
	F	Obl. Jeger	Fjellestrup ANM
61502		21 SCHIFFSTAMM ABT/Stab	Kbh (slut.44 ff)
	A-D	1- 4 Kp	ANM
61692		Mar Grenzkontrollkommiss.	Vordingborg
61702		" "	Helsingør.
61885		Mar Nachrichtenlager	Gråsten.
61999		Hitlerjugend lejr	Fakse Ladeplads.
62119		Komm d. Seeverteidigung d Dänischen Inseln	Kbh 4.44 ff
62252		524 MAR ART ABT/ Stab & 1 Batt	Århus ANM

ANM M 61481 Batt bygget i slutn af 1944; bemandet fra febr 45. Område: Udbyhøj, Fjellestrup, Knudshoved, Fornæs, Katholm, Slettehage, Lushage.

M 61502 Kronprinsessegade kaserne (iflg krigsfanger).

M 62252 opstillet i slutn af 1944. Lok: Århus dannet ved deling af 523 MAA.

62399	12 Sicherungsfl Gruppe B	Store Bælt ANM Nyborg
62437	518 MAR ART ABT/ Stab & 1 Batt	Fanø, opst. 9.44
62483	19 SCHIFFSTAMM ABT	F'havn ANM
A	kp	"
B	kp	"
C	kp	Hansted
D	kp	F'havn
E	kp	Hansted
62513	521 MAR ART ABT	Hals opr 10.44
A-F	= 1-6 Batt	
62565	522 MAR ART ABT/stab	Kbh området. opr 1o.44 ff
	kendes K,C,A,B,D,E,L. G,M,F,J = 9-12 Batt	
62992	13 MAR ERS ABT	Sandvig (45)
63o12	524 MAR ART ABT/ 6 Batt	Århus
63078	Mar Feuerschutz Kp	Kbh.
63095	Mar Lazarett Kolding	Kolding 2.45 ff
63894	Schnellboot Lehr Div 1 Abt	Svendborg Nyborg 44ff
63898	12 Sicherungsfl. Kdo	Store Bælt

ANM M 62399 se også M 27148, 63898.

M 62483 ankom til Nordjylland i slutn af 44. Det rapporteredes i 1944 uden Kp (ty kilde). Danske efterretningskilde melder ovn. 5 Kp i 1945.

62992 havde tidl. været stationeret i Tyskland.

Kilder og litteratur.

utrykte kilder:

(1) Modstandsbevægelsens indberetning ca 1 maj 45 afskrift i udg eje.

(2) meddelt udg af H.K. på basis af oplysn i RA. jfr iøvrigt (8)

(3) brevmateriale i udg. eje.

trykte kilder:

Kannapin, N: Die Feldpostnummern der deutschen Kriegsmarine 1939-45 (Seestreit - kräfte) 1. udg. Itzehoe 1971.

Steckel, O : Die Feldpostnummern der deutschen Kriegsmarine 1939-45 (Landstreit-kräfte) Itzehoe 1975.

(4) Særlige Bestemmelser vedrørende Postforsendelser til og fra Udlandet. Udg. af Generaldirektoratet for Post-og Telegrafvæsenet. Kbh. 1941 (s.5) og Kbh 1944(s.5) - er en systematisering af meddelelser i "Officielle Meddelelser".

De vigtigste bestemmelser herfra er genoptrykt i
E.Menne Larsen Kilder til Postcensurens historie.(1977)

00000

Litteratur:

Lohmann, W. og
Hildebrand, Hans H: Die Deutsche Kriegsmarine 1939 1945. I-III. Bind I- II er standard-referenceværkerne for enhver, der vil beskæftige sig med den tyske marine u. 2 verdenskrig. Spredt i bogen findes en mængde oplysninger om enhederne i Skandinavien.

Forkortelsesliste:

Abt.	Abteilung
Art.	Artilleri
Artil.	"
Batt.	Batteri
B.S.O.	Befehlshaber d Sicherung d. Ostsee
c	cirka.
Dän	Dänisch, Dänemark
Div	Division
D.St	Dienststelle
Dienstst	Dienststelle
ERS	Ersatz
F'havn	Frederikshavn
FLAK	(er antiluftskyts)
fl.	flotille
flot	flotille
Fp-Nr	Feldpostnr.
Intend	Intendantur
Kbh	København
Kdo	Kommando
Kmp, Kp	Kompagni
Komm	Kommandant
Kp	Kompagni
MAA	Marine Artilleri Abteilung
Mar	Marine
MS fl	Minensuch flotille
Off	Officer
omr	område
Reg	Regiment
Rb	Räumboot
s.(el. sen)	senere
Seekomm	Seekommandant
Sj Sjæll	Sjælland
Sp Sperrbr	Sperrbrecher
st.	stilling
v.	ved
Vp fl.	Vorposten fl
z	zur

lokaliseringerne:

?	ubekendt anvendelses, men i Danmark
Kbh ? Århus ?	osv. betyder at Fp nummeret efter al sandsynlighed skal henføres til omtalte lokalitet, men afgørende bevis mgl.

datoangivelse se s. 18.

Clements,A: Kleines Handbuch der deutchen Feldpost 1937 bis 1945 (Graz 1952)

(5) Fuchs, G Ueber die Lokalisierung der Deutschen Feldpostämter 1939-45. Handbuch und Katalog (1972)

(6) Gericke,B: Die Deutsche Feldpost im Zweiten Weltkrieg. Eine Dokumentation.... i "Archiv für Deutsche Postgeschichte 1971 (Heft 1)

(8) Kirchhoff,H: Kortfattet oversigt over den tyske værnemagt og tysk politi og SD i Danmark. DNH. Kbh. 1962
(en duplikeret oversigt, som kan skaffes gennem folkebibliotekerne)

Larsen, E. Menne: Træk af den tyske feltpost i Danmark 1940-45.
i Frimærkesamleren nr. 12, 1974.

(7) Painter, John W: German Feldpost in Denmark 1940-45
i German Postal Specialist June 1965.

(Forf kan have sin oplysninger fra Washington arkiverne ?)

Forlaget beklager, at det af hensyn til fortegnelsens omfang må udskyde listen over Luftwaffe Fp Nr i Danmark 1945. Den vil blive bragt senere.

Bemærk tallene foran de anførte kilder og værker henviser til listen over tyske feltpostkontorer i Danmark 1939-45, side 15.